

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56
Imaneq 33, 6.-7. etage
Postboks 20
3900 Nuuk

Telefon +299 321511
Telefax +299 322711
www.deloitte.dk

Mittarfeqarfiit

**Revisionsprotokollat
til årsregnskab for 2016**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Revision af årsregnskabet	295
1.1 Årsregnskabet	295
1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi	295
1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller	296
1.3.1 Forretningsgange	296
1.3.2 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser	296
1.3.3 Fuldmagtsforhold	297
1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet	297
1.4.1 Forretningsgange og interne kontroller	297
1.4.2 Indtægter vedr. ETOPS-åbninger	298
1.4.3 Miljømæssige forpligtelser vedr. retablering	298
1.4.4 Værdiansættelse af anlægsaktiver	299
2. Kommentarer til årsregnskabet	300
2.1 Resultatopgørelsen	300
2.2 Balancen	301
3. Øvrige oplysninger	304
3.1 Ledelsens regnskaberklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	304
3.2 Overholdelse af bogføringsloven	304
3.3 Rådgivnings- og assistanceopgaver	304
4. Konklusion på den udførte revision	304
4.1 Konklusion på den udførte revision	304
5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling	304
5.1 Revisionens formål og omfang	304
5.2 Revisionens udførelse	306
5.3 Revisors rapportering	307
5.4 Ansvarsfordeling	309
5.4.1 Ledelsens ansvar	309
5.4.2 Revisors ansvar	309
5.5 Revisors dokumentationsmateriale	310
5.6 Kvalitetssikring af den udførte revision	310
5.7 Virksomhedens offentliggørelse af årsregnskab mv.	311
5.8 Grundlag for revisionen	311
6. Erklæring	312

Revisionsprotokollat til årsregnskab 2016

1. Revision af årsregnskabet

1.1 Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2016 for Mittarfeqarfiit. Årsregnskabet udviser følgende:

	<u>2016</u> t.kr.	<u>2015</u> t.kr.
Resultat	(22.069)	(47.606)
Aktiver	1.493.058	1.584.651
Egenkapital	1.417.676	1.479.826

1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte forretningsmæssige og administrative områder, der er af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med virksomhedens ledelse og vores kendskab til virksomhedens aktiviteter og forhold i øvrigt har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2016 identificeret følgende betydelige risici for væsentlige fejl i årsregnskabet:

- Værdiansættelse af anlægsaktiver, herunder gennemførelse af vurdering af nedskrivningsbehov
- Opsamling og fakturering af passager- og lufthavnsafgifter.

Revisionen har blandt andet som følge heraf været koncentreret om følgende regnskabelementer og områder:

- Materielle anlægsaktiver
- Varebeholdninger
- Tilgodehavender fra salg
- Løn- og gageomkostninger
- Leverandørgæld

På øvrige områder er risikoen for fejl i årsregnskabet vurderet som normal, og revisionens omfang har derfor været mindre.

1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller

Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, om virksomhedens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, om der forefindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

Vi har vurderet virksomhedens forretningsgange og interne kontroller, herunder særligt inden for følgende risikofyldte områder:

- Likvide midler
- Løn- og gageadministration
- Fakturering og debitoropfølgning
- Bogføring af omkostninger og afstemning af leverandørgæld
- Anlægsinvesteringer med anlægstilskud fra Grønlands Selvstyre

1.3.1 Forretningsgange

I årets løb har vi besøgt hovedkontoret i Nuuk som led i revisionen af årsregnskabet for 2016 for Mittarfeqarfiit. Der er til den daglige ledelse i Mittarfeqarfiit udarbejdet notat vedrørende vores revisionsbesøg.

Formålet med vores revisionsbesøg har været at undersøge, om virksomhedens registreringssystemer, forretningsgange, rutiner og kontroller m.v. er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde under hensyntagen til virksomheden og de enkelte regnskabsområders relative betydning for det samlede regnskab for Mittarfeqarfiit, herunder for at vurdere, om bogføringen fortsat giver et pålideligt grundlag for udarbejdelsen af årsregnskabet.

1.3.2 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt virksomhedens direktion om risikoen for besvigelser.

Direktionen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at virksomheden har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation som følge af regnskabsmanipulation eller misbrug af virksomhedens aktiver.

Direktionen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

1.3.3 Fuldmagtsforhold

Ved revisionen af likvider har vi indhentet engagementsoversigt fra virksomhedens bankforbindelse. Vi har i den forbindelse konstateret, at to af selskabets tidligere medarbejdere fortsat har A-fuldmagt hos Grønlandsbanken. Medarbejderne fremgår ikke af den elektroniske selvadministration og har derfor ikke haft elektronisk adgang til banken, men har kunnet foretage kontanthævninger i banken. Det nævnte forhold øger risikoen for både tilsigtede og utilsigtede fejl. Mittarfeqarfiit har i marts 2017 fået virksomhedens fuldmagtsforhold opdateret hos Grønlandsbanken, således at medarbejderne ikke længere fremgår af fuldmagtsoversigten.

1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet

Revisionen har givet anledning til at fremhæve følgende særlige forhold, der er af betydning for ledelsens vurdering af årsregnskabet.

1.4.1 Forretningsgange og interne kontroller

Forretningsgange og interne kontroller har dels til formål, at sikre mod såvel ubevidste som bevidste fejl og mangler, dels at støtte medarbejdere – herunder ikke mindst nye medarbejdere – i udførelsen af de administrative opgaver.

Der er på mange områder udarbejdet beskrivelser af de administrative processer og de interne kontroller, der er tilrettelagt i tilknytning hertil.

Ved revisionen har vi dog konstateret, at mange af disse kontroller ikke har været udført – eller udført i en tilstrækkelig kvalitet – i løbet af året og i forbindelse med årsafslutningen.

Dette viser samtidigt, at overvågningen af kontroludførelsen ikke har været tilstrækkelig.

Vi har beskrevet manglerne heri mere detaljeret i revisionsbrev til virksomhedens daglige ledelse.

Manglerne i den løbende kvalitetssikring af regnskabsmaterialet indebærer dels et større arbejde for organisationen i forbindelse med årsafslutningen, da at meget af kontrolarbejdet skal udføres for en længere periode end, hvis kontrolarbejdet havde været udført løbende i året.

Det betyder også, at vi ikke har kunnet basere vores revision på test af kontroller, men i stedet har været nødt til at teste enkeltposter, hvilket er mere arbejdskrævende. Derudover har det været særdeles tidskrævende, at indhente en tilstrækkelig dokumentation for regnskabs poster, hvilket har medført et tidsforbrug, der er meget usædvanligt for en virksomhed af Mittarfeqarfiits størrelse og kompleksitet.

Vi vil derfor anbefale, at der fokuseres på etablering af nødvendige kontroller i forbindelse med implementeringen af nyt ERP-system, ligesom der bør fokuseres på tilvejebringelsen af nødvendig kapacitet og kompetence til understøttelse af et forsvarligt kontrolmiljø.

1.4.2 Indtægter vedr. ETOPS-åbninger

Som et sikkerhedsmæssigt krav, skal flyselskaber, der flyver med 2 motors fly, angive en nødflughavn i forbindelse med en flyvning. Når Mittarfeqarfiit bliver angivet som nødflughavn uden for den pågældende lufthavns almindelige åbningstid, kan der opkræves et åbningsgebyr fra flyselskabet. Mittarfeqarfiit har tidligere kun faktureret i henhold til modtagne forespørgsler fra flyselskaberne, da man ikke har haft data tilgængeligt, og dermed har der tidligere år været et ukendt antal af gratister.

I juni 2014, har Mittarfeqarfiit entreret med Globalog. Globalog har specialiseret sig i at udtrække data om flyselskabernes ruteplaner, herunder anvendelse af nødflughavne. Globalog opkræver på denne baggrund ETOPS-åbningsafgifter hos flyselskaberne på vegne af Mittarfeqarfiit.

Den internationale brancheorganisation for luftfartsindustrien, IATA, har udsendt memo til sine medlemmer hvor der sås tvivl om Mittarfeqarfiits berettigelse af opkrævningerne. Ledelsen har haft dialog med Trafikstyrelsen, som støtter op om Mittarfeqarfiits sag, og da der er tale om sikkerhedsmæssige krav, som flyselskaberne skal leve op til, vurderer ledelsen at opkrævningerne er berettiget.

Forhandlingerne er fortsat i 2016 – og der er endnu ikke indgået en endelig aftale på området.

Ledelsen har valgt at foretage en forsigtig vurdering af de indregnede tilgodehavender der vedrører ETOPS-åbningsafgifter opkrævet af Globalog. Som udgangspunkt hensættes der 100% til tab på debitorer, som ikke har betalt, og/eller ikke har givet tilkendende at de agter at betale.

Vi er enige i den regnskabsmæssige behandling, og ledelsens vurdering om den foretagne hensættelse til tab vurderes på det foreliggende grundlag fornuftig og tilstrækkelig til at dække tabsrisikoen.

1.4.3 Miljømæssige forpligtelser vedr. reetablering

Mittarfeqarfiit driver aktiviteter på lokationer, hvor der er risiko for at bygninger og anlæg på et fremtidigt tidspunkt må lukkes ned i henhold til Grønlands Selvstyres beslutning herom. I henhold til arealanvendelseslovgivningen i Grønland, påhviler det rettighedshaveren at foretage oprydning og reetablering af arealet ved brugsrettens ophør. Da Mittarfeqarfiit fungerer som en nettostyret virksomhed under Grønlands Selvstyre, er det ledelsens vurdering, at rettighedshaveren er Grønlands Selvstyre og dermed påhviler forpligtelsen ikke Mittarfeqarfiit.

På baggrund heraf er der ikke indregnet eller oplyst om forpligtelser her til i Mittarfeqarfiits årsregnskab. Det er væsentligt at være opmærksom herpå ved vurderingen af værdiansættelsen af virksomhedens anlægsaktiver, herunder naturligvis især værdien af landingsbaner m.v.

1.4.4 Værdiansættelse af anlægsaktiver

Mittarfeqarfiit arbejder til dagligt efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper, men årsregnskabet aflægges efter omkostningsbaserede regnskabsprincipper. Et væsentlig del af forskellen mellem de to principper relaterer til sig til behandlingen af anlægsinvesteringer, der under det udgiftsbaserede regnskabsprincip udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet, mens anlægsinvesteringer under det omkostningsbaserede regnskabsprincip aktiveres og afskrives i takt med nedslidningen af det enkelte aktiv.

Mittarfeqarfiits drift er ikke med den gældende takstpolitik i stand til af forrente og afskrive sine anlægsaktiver. Reelt betyder det, at aktivernes værdi – isoleret set for virksomheden - er overvurderet.

Da Mittarfeqarfiit imidlertid er en del af den juridisk enhed Grønlands Selvstyre, er en del af Mittarfeqarfiits aktiver således skattefinansierede – ligesom også ny- og reinvesteringer fortsat må finansieres via denne model.

Ifølge regnskabsbekendtgørelsen for nettostyrede virksomheder skal ske nedskrivning af anlægsaktiver, hvis værdiforringelsen ikke er forbigående.

Ledelsen har ikke pr. statusdagen det fornødne grundlag for at vurdere nedskrivningsbehovet, herunder i forhold til ændringer i undergrunden (ændringer i permafrosten) og/eller konsekvenser af ny luft-havnsstruktur.

Vi har derfor valgt, at tage følgende forbehold i vores revisionspåtegning i årsregnskabet:

”Værdiansættelsen af anlægsaktiverne og de tilhørende afskrivninger er foretaget med det formål, at kunne afspejle virksomhedens ressourceforbrug, og uden hensyntagen til virksomhedens muligheder for at forrente og afskrive anlægsaktiverne, da finansieringen heraf sker ved bevillinger på Finansloven.

I henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse for nettostyrede virksomheder skal der foretages nedskrivning af værdien af et anlægsaktiv, såfremt et anlægsaktiv forringes i værdi – og værdiforringelsen ikke er forbigående.

Ledelsen har ikke pr. 31.12.2016 haft et dokumenteret grundlag for vurdering af behovet for nedskrivninger af de bogførte værdier som følge af skader på landingsbaner som følge af ændrede for-

hold i undergrunden – eller som konsekvens af de igangværende overvejelser om en ændret luft-havnsstruktur i Grønland.

Vi tager derfor forbehold for værdiansættelsen af landingsbaner, forpladser m.v. i Kangerlussuaq i alt 290 mio. kr..”

2. Kommentarer til årsregnskabet

Afsnittet indeholder vores observationer ved gennemgang af de enkelte regnskabsposter. For de regnskabsposter, der ikke er omfattet af afsnittet har vores revision ikke givet anledning til bemærkninger.

2.1 Resultatopgørelsen

Omsætning og vareforbrug

Omsætning og vareforbrug er stikprøvevist kontrolleret for korrekt periodisering. Kontraktbaseret omsætning er stikprøvevist kontrolleret til kontraktgrundlag.

Vi har indhentet en analyse af udviklingen sammenholdt med tidligere år og budgettet, herunder en analyse af udviklingen i dækningsgraden.

Dette har ikke givet anledning til bemærkninger – ud over manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1.

Personaleomkostninger

Vi har i årets løb gennemgået forretningsgangene for lønudbetalinger, ligesom vi - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet - har indhentet en afstemning mellem bogføring, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen, og foretaget kontrol af lønudbetalinger til underliggende lønsedler, kontrakter og overenskomst.

Vi har ved vores gennemgang konstateret at Mittarfeqarfiit har et større antal af medarbejdere ansat på individuelle vilkår, hvilket ikke er tilladt ifølge aftalen for nettostyrede virksomheder. Vi er blevet oplyst, at der foreligger en aftale mellem Mittarfeqarfiit og ASA, om at det er tilladt for Mittarfeqarfiit at ansætte nogle medarbejdere på individuelle vilkår. Det har dog ikke været muligt for Mittarfeqarfiit at forelægge os denne kontrakt.

Ledelsen har igangsat en proces med at overføre ansatte fra individuelle kontrakter til overenskomst, således at Mittarfeqarfiit kan leve op til de ansættelsesmæssige krav for nettostyrede virksomheder.

Endelig bemærkes det, at antallet af medarbejdere i årsrapporten i lighed med tidligere er opgjort som antal ansatte – og ikke som antal fuldtidsansatte, som det rettelig burde være tilfældet. Der har ikke ved overgangen til nyt lønsystem været taget højde herfor, hvorfor lønsystemet ikke i 2016 kan generere en opgørelse af årsværk.

Ud over dette giver en fejlagtig oplysning i årsrapporten, så indebærer det at der ikke kan udføres en sammenlignelig beregning af gennemsnitlig lønudgift pr. årsværk. Det skal anbefales, at det fremadrettet sikres, at antallet af årsværk kan opgøres korrekt.

Revision af personaleomkostninger har ud over ovenstående og manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1, ikke givet anledning til bemærkninger

Resultatopgørelsens øvrige poster

Vi har stikprøvevis bilagsrevideret poster i resultatopgørelsen, ligesom vi har gennemgået bilag efter statusdagen. Vi har bl.a. foretaget en analyse af resultatopgørelsens poster samt en sammenligning med tidligere år og budgettet.

Dette har ikke givet anledning til bemærkninger – ud over manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1.

2.2 Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Ifølge Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 26. november 1998 om Grønlands hjemmestyres netto-styrede virksomheders regnskabsvæsen § 10 må de nettostyrede virksomheder ikke aktivere immaterielle anlægsaktiver som investeringer i software m.v.

Med afsæt i en tilladelse fra ASA har der dog udviklet sig en praksis for, at de nettostyrede virksomheder kan indregne sådanne aktiver alligevel.

Der er i året investeret ca. 2,5 mio.kr. i et nyt løn og tidsregistreringssystem, som det er valgt at aktivere og afskrive.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver skal ifølge regnskabsbekendtgørelsen for nettostyrede virksomheder optages på virksomhedens balance efter konkret beskrevne principper for værdiansættelse.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at Mittarfeqarfiit's materielle anlægsaktiver som nævnt ikke indgår i den løbende bogføring - og optages derfor alene som efterposteringer til drift, balance og egenkapital i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Deloitte har assisteret med udarbejdelse af anlægskartoteket, der er en fortegnelse over virksomhedens anlægsaktiver. Det forventes at Mittarfeqarfiit snarest anskaffer sig system, således man fremadrettet selv kan varetage denne opgave.

Tilstedeværelse

For andre aktiver end landingsbaner og forpladser er det vanskeligt, at identificere de enkelte aktiver ud fra anlægskartoteket – og modsat identificere de enkelte fysiske aktiver i anlægskartoteket.

Vi vil i forbindelse med implementeringen af et nyt økonomisystem anbefale, at virksomheden gennemfører en ekstraordinær kontrol af de enkelte aktivers fortsatte tilstedeværelse og fysiske placering – og herunder påser en entydig identifikationsmulighed mellem anlægskartotek og faktiske fysiske aktiver – således det sikres at de informationer, der registreres i det nye anlægskartotek er korrekte.

Til- og afgang

I forbindelse med revisionen har vi gennemgået dokumentationen for til- og afgangsførte aktiver, vi har vurderet virksomhedens sondring mellem anskaffelser til driftsførelse og aktivering/afskrivning – og vi har påset overholdelsen af regnskabsbekendtgørelsens principper for værdiansættelse.

Der bør udarbejdes bedre dokumentation for overvejelserne om, hvorvidt der er tale om vedligeholdelse – der skal driftsføres – eller forbedringer, der skal aktiveres.

Ny- og reinvesteringer på op til 15 mio.kr. pr. år kan finansieres via virksomhedens nettodrift (takst-opkrævning), mens investeringer ud over dette beløb som udgangspunkt finansieres via anlægsbevillinger på den grønlandske finanslov.

Der afholdt nyanskaffelser i året for 28 mio.kr., der er aktiveret som anlægsinvesteringer i 2016.

Anlægsbevillinger

Der er i 2015 finansieret anlægsinvesteringer på i alt 15.516 t.kr. finansieret af anlægsbevillinger på Finansloven. Bevillingsregnskabet kan herefter opgøres således:

	<u>t.kr.</u>
Ikke forbrugte anlægsmidler primo*1	13.201
Anlægsbevillinger på Finansloven 2016	3.075
Forbrug i året	<u>(593)</u>
Ikke forbrugte anlægsbevillinger ultimo	<u>14.945</u>

*1 Korrigeret i forhold til sidste års protokol

Vi gennemgår stikprøvevis dokumentationen for de afholdte udgifter finansieret via anlægsbevillinger via Finansloven.

Der er ikke aflagt anlægsregnskaber i 2016.

Værdiansættelse

Det skal understreges, at der, jfr. beskrivelsen anvendt regnskabspraksis for Mittarfeqarfiit i årsregnskabet ikke afskrives på de enkelte flyvepladsers såkaldte underbund.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.4.4.

Vedligeholdelsesmæssigt efterslæb

Virksomheden har opgjort et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb på ca. 1.001,2 mio.kr. Det skal for god ordens skyld understreges at der er tale om et beregnet efterslæb opgjort som en teoretisk beregnet forskel mellem afskrivninger og reinvesteringer i de enkelte år. Der er således ikke tale om en konkret vurdering af det faktiske efterslæb, ligesom der ikke tages højde for udviklingen i kostpriserne på virksomhedens anlægsaktiver.

Varebeholdninger

Varebeholdningerne er pr. 31.12.2016 fysisk optalt af virksomhedens personale. Vi har efterfølgende foretaget stikprøvevis kontrol af varelagerets tilstedeværelse i Kangerlussuaq og Narsarsuaq.

Vi har stikprøvevis gennemgået værdiansættelsen af varelagrene, herunder vurderingen af ukurans.

Der er foretaget en hensættelse til ukurans specificeret på varenummerniveau. Alle varepartier som ikke længere kan anvendes er medtaget uden værdi. Det er vores vurdering, at der er foretaget tilstrækkelig reservation til dækning af ukurans mv.

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser.

Der er i alt afsat 10.843 t.kr. (2015: 9.501 t.kr.) til imødegåelse af tab på debitorer.

Stigning i forhold til sidste år, kan henføres til hensættelse til tab på ETOPS-debitorer på 9.473 t.kr. (2015: 7.013), der henvises til afsnit 1.4.2 ovenfor.

Hensættelse til tab udgør herefter 1.370 t.kr. (2015: 2.488 t.kr.) og udviser således et fald på 1.118 t.kr. i forhold til tidligere år, som blandt andet vurderes at være et resultat af forbedrede forretningsgange på området.

Vi er enige i ledelsens vurdering om at den foretagne hensættelse til tab er tilstrækkelig til at dække tabsrisikoen.

3. Øvrige oplysninger

3.1 Ledelsens regnskabserklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har direktionen afgivet en regnskabserklæring over for os vedrørende årsregnskabet for 2016. Heri har direktionen bekræftet, at alle væsentlige fejl fundet ved revisionen er rettet i årsregnskabet.

3.2 Overholdelse af bogføringsloven

Vi har påset, at virksomheden på alle væsentlige områder overholder bogføringsloven.

3.3 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokollat af 11. april 2016 har vi udført følgende opgaver for virksomheden:

- Ajourføring af anlægskartotek pr. 31.12.2016.
- Revision af fordelingsregnskab
- Lønafstemning
- Diverse øvrig ledelses og regnskabsmæssig sparring.

4. Konklusion på den udførte revision

4.1 Konklusion på den udførte revision

Vi har forsynet årsregnskabet med en revisionspåtegning med et forbehold vedrørende værdisættelsen af landingsbaner m.v. i Kangerlussuaq, men uden supplerende oplysninger.

Vores detaljerede kommentarer til den i forbindelse med årsafslutningen udførte revision er løbende meddelt virksomhedens ledelse.

5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling

5.1 Revisionens formål og omfang

Det er revisionens formål at styrke årsregnskabet troværdighed. Vi vil undersøge, om årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lovgivningens regnskabsbestemmelser.

Revisionen vil i overensstemmelse med gældende revisionsstandarder blive planlagt og udført på grundlag af en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af virksomhedens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor

risikoen for væsentlige fejl er størst. Revisionen sigter således ikke mod at opdage eller rette uvæsentlige fejl, som ikke medfører en ændret helhedsvurdering af årsregnskabet.

Som grundlag for vores risikovurdering vil vi indhente informationer om bl.a. følgende forhold vedrørende virksomheden:

- Branche, relevant lovgivning og andre eksterne forhold
- Aktiviteter og anvendt regnskabspraksis
- Mål, strategier og tilhørende forretningsrisici
- Forretningsgange og virksomhedens interne kontrolsystem.

Som led i vores revisionsplanlægning skal vi gennemgå virksomhedens overordnede interne kontrolsystem og specifikke kontroller, herunder kontroller i regnskabsprocessen, for at kunne foretage en målrettet risikovurdering.

Hvis vi ved vores risikovurdering når frem til, at eventuelle mangler eller svagheder i de generelle it-kontroller vil kunne medføre væsentlige fejl eller mangler i årsregnskabet, vil vi tillige gennemgå de af virksomhedens generelle it-kontroller, der har betydning for regnskabsafleggelsen.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed vil vi teste de interne kontroller, i det omfang vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Revisionen omfatter også en vurdering og stillingtagen til den anvendte regnskabspraksis og de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn.

Væsentlige fejl i årsregnskabet kan skyldes både utilsigtede og tilsigtede handlinger eller undladelser. Muligheden for at hindre væsentlige fejl, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, beror først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Under revisionen vil vi med den fornødne professionelle skepsis have opmærksomheden henledt på forhold, der kan tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Vi vil i forbindelse med planlægningen af revisionen indhente:

- Direktionens vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlige fejl som følge af besvigelser
- Direktionens vurdering af de regnskabs- og kontrolsystemer, den har indført for at imødegå sådanne risici

- Direktionens kendskab til eventuelle konstaterede eller igangværende undersøgelser om besvigelser.

Vi skal herudover spørge virksomhedens ledelsen om, hvordan den øver tilsyn med de aktiviteter og procedurer, der er iværksat for at identificere og reagere på risikoen for besvigelser i virksomheden, og de interne kontroller, der er implementeret for at forebygge disse risici.

Vi skal derudover spørge ledelsen, om den har kendskab til konstaterede, formodede eller påståede besvigelser, der påvirker virksomheden.

Under udførelsen af revisionen skal vi foretage specifikke revisionshandlinger, der er rettet imod ledelsens mulighed for at tilsidesætte etablerede interne kontroller.

Herudover skal vi kontrollere, at årsregnskabet er afstemt til den underliggende bogføring, ligesom vi skal gennemgå væsentlige posteringer og reguleringer, der er foretaget som led i udarbejdelsen af årsregnskabet.

Fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, vil ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis vi konstaterer forhold, der giver formodning herom, vil vi efter nærmere aftale med virksomhedens ledelse foretage yderligere undersøgelser for at få af- eller bekræftet formodningens rigtighed.

Vi har ifølge lovgivningen pligt til at underrette hvert medlem af ledelsen, hvis vi under revisionen bliver bekendt med, at et eller flere medlemmer af ledelsen begår eller har begået økonomiske forbrydelser, herunder hvidvaskning af penge i tilknytning til udførelsen af deres hverv for virksomheden. Denne underretning skal ske, hvis vi har en begrundet formodning om, at forbrydelsen vedrører betydelige beløb eller i øvrigt er af grov karakter, ligesom underretningen indføres i revisionsprotokollatet. Har ledelsen ikke senest 14 dage herefter dokumenteret, at der er taget de fornødne skridt til at standse forbrydelsen, er det vores pligt straks at underrette Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

5.2 Revisionens udførelse

Vi vil udføre revisionen i årets løb og i forbindelse med årsafslutningen. Revisionen er ikke afsluttet, før ledelsen har taget endelig stilling til årsregnskabet, og vi har forsynet det med en revisionspåtegning.

Omfanget af vores arbejde fastlægges ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Ved revisionen af årsregnskabet vil vi overbevise os om, at aktiverne er til stede, at de tilhører virksomheden, og at de er indregnet og målt forsvarligt. Vi vil endvidere overbevise os om, at de gælds-

forpligtelser og øvrige forpligtelser, herunder eventualforpligtelser mv., der påhviler virksomheden, er indregnet og målt forsvarligt. Desuden vil vi påse, at regnskabsposterne er periodiseret og korrekt præsenteret i årsregnskabet.

Vi vil undersøge, om alle væsentlige begivenheder indtil datoen for revisionspåtegningen er korrekt medtaget i årsregnskabet.

Med baggrund i ledelsens vurdering aflægges årsregnskabet sædvanligvis med fortsat drift for øje. Ledelsens vurdering kræver stillingtagen til alle tilgængelige oplysninger om virksomhedens udvikling, herunder især forventet likviditetsudvikling. Vi tager som led i revisionen stilling til ledelsens vurdering.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet vil vi i overensstemmelse med god revisionsskik bede virksomhedens daglige ledelse om at bekræfte en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder. Dette kan omfatte oplysninger om relevansen og rimeligheden af forudsætninger for opgjorte dagsværdier, eventualforpligtelser i form af pantsætninger, garantistillelser, retssager og bevisigelser, transaktioner med nærtstående parter, miljøforhold, begivenheder efter balancedagen samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Når vi som led i vores revision baserer denne på information udarbejdet af virksomheden, skal vi udføre revisionshandlinger for at fastslå, om den modtagne information er nøjagtig og fuldstændig.

Hvis vi under vores revision konstaterer fejl i årsregnskabet, skal vi meddele virksomhedens ledelse disse, ligesom vi skal bede ledelsen om at korrigere de fundne fejl. Virksomhedens daglige ledelse skal udtale sig om, hvorvidt eventuelle ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet, som er konstateret under revisionen, enkeltvis og sammenlagt vurderes at være uvæsentlige for årsregnskabet som helhed.

Vi vil foretage en helhedsvurdering af årsregnskabet, herunder om oplysningerne i noterne giver tilstrækkelig supplerende information til, at virksomhedens økonomiske udvikling kan bedømmes på grundlag af årsregnskabet.

Som foreskrevet i lovgivningen vil vi undersøge, om lovgivningen om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale er overholdt. Vi vil derudover kontrollere overholdelsen af de pligter, som er pålagt ledelsen med hensyn til at oprette og føre bøger, fortegnelser, protokoller mv.

5.3 Revisors rapportering

Som afslutning på revisionen vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning. Når der er tale om en revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger, er denne udtryk for,

- at årsregnskabet er aflagt og revideret i overensstemmelse med Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder
- at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver og passiver, pengestrømme, finansielle stilling og resultatet af virksomhedens aktiviteter
- at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder.

I tilslutning til revisionens afslutning vil vi afgive et revisionsprotokollat til årsregnskabet, hvori vi i hovedtræk vil redegøre for væsentlige regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt udførte revisionsarbejder og konklusionerne herpå. Vi vil i dette revisionsprotokollat også informere om eventuelle ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet, som direktionen har vurderet som uvæsentlige for årsregnskabet som helhed. Hvis vi i forbindelse med revisionen af årsregnskabet har fået forelagt interne specifikationer, rapporter e.l., som efter vores opfattelse er nødvendige for ledelsens stillingtagen til årsregnskabet, vil vi gøre opmærksom herpå i protokollatet.

Herudover vil vi i årets løb afgive revisionsprotokollater, når vi har udført revisionsarbejder, der kan danne grundlag for selvstændige konklusioner, eller når vi i øvrigt anser det for påkrævet.

Hvis vi i forbindelse med revisionen konstaterer svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder i virksomhedens regnskabs- og registreringssystemer, virksomhedens interne kontroller eller i øvrige forretningsgange mv., vil dette blive meddelt virksomhedens daglige ledelse med vores forslag til afhjælpning heraf. Er der tale om væsentlige mangler, eller finder vi det i øvrigt påkrævet, vil forholdet også blive indført i revisionsprotokollatet. Vi skal for en ordens skyld bemærke, at revisionen af årsregnskabet ikke er tilrettelagt med henblik på at afdække samtlige svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder, der måtte forekomme i virksomhedens regnskabs- og registreringssystemer mv.

Bliver vi under revisionen bekendt med forhold, der giver begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, skal vi ifølge lovgivningen give supplerende oplysninger herom i revisionspåtegningen. Der skal altid gives oplysninger om overtrædelse af:

- den grønlandske kriminallovs bestemmelser vedrørende berigelsesforbrydelser og andre strafbare formuekrænkelser straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen
- den for virksomheden fastsatte lovgivning
- lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale.

Vi er som revisorer underlagt tavshedspligt, og dette indebærer, at vi ikke må videregive fortrolige oplysninger, som vi får kendskab til i forbindelse med revisionen. Denne tavshedspligt omfatter dog ikke oplysninger, som kræves efter gældende lov, domstols- eller voldgiftsafgørelse eller af tilsyns-

myndigheder, eller hvor det med rette anses for nødvendigt for at kunne beskytte egne lovlige interesser.

Medmindre anden aftale foreligger, kommunikerer vi elektronisk med virksomheden, når dette er hensigtsmæssigt. Kommunikation via internettet indebærer risiko for, at fortrolig information læses af andre end dem, informationen er tiltænkt. Vi påtager os derfor intet ansvar for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af kommunikation via internettet, ligesom vi ikke vil gøre tilsvarende ansvar gældende over for virksomheden.

5.4 Ansvarsfordeling

Revisionen bygger ifølge lovgivningen på følgende fordeling af ansvar for årsregnskabet mellem virksomhedens ledelse og revisor:

5.4.1 Ledelsens ansvar

Det er direktionens ansvar, at virksomhedens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde bl.a. ved at etablere et pålideligt internt kontrolsystem.

Det er ledelsens ansvar, at virksomhedens bogføring og formueforvaltning kontrolleres på en tilfredsstillende måde, og at det nødvendige grundlag for revision er til stede.

Det er ledelsens ansvar, at det gennem hensigtsmæssige forretningsgange samt registrerings- og kontrolsystemer sikres, at tilsigtede og utilsigtede fejl så vidt muligt forebygges samt opdages og korrigeres. Ledelsen skal ifølge bogføringsloven udarbejde en efter virksomhedens art og størrelse afpasset beskrivelse af disse forretningsgange og registreringssystemer.

Ledelsen har endvidere ansvar for, at der hvert år udarbejdes et årsregnskab, der opfylder Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder. Det er også ledelsens ansvar, at revisor har adgang til samtlige de oplysninger, som revisor anser for nødvendige til løsning af revisionsopgaven.

Ledelsen skal underskrive fremlagte revisionsprotokollater som bekræftelse på, at hvert ledelsesmedlem har gennemlæst protokollatet og er bekendt med indholdet.

5.4.2 Revisors ansvar

Det er revisors ansvar at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder regnskabsbestemmelserne i Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder, herunder at vurdere den anvendte regnskabspraksis og de af ledelsen afgivne oplysninger og udøvede regnskabsmæssige skøn.

Det er også vores ansvar at kontrollere, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl, og at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Ifølge revisorloven er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afgivelse af erklæringer, der kræves ifølge lovgivningen eller ikke udelukkende er bestemt til hvergivers eget brug. Dette indebærer, at vi i forbindelse med erklæringsafgivelsen også skal varetage hensynet til andre regnskabsbrugere end virksomhedens umiddelbare interessenter.

Det er ikke vores opgave at udføre revision for at udøve kritik af virksomhedens forretningsmæssige dispositioner.

Yder vi efter aftale med virksomhedens ledelse rådgivning og assistance har vi som rådgivere et selvstændigt ansvar herfor.

5.5 Revisors dokumentationsmateriale

Arbejdspapirer og anden dokumentation, herunder både elektroniske og fysiske arbejdsPapirer, der tilvejebringes som led i revisionen, tilhører alene Deloitte. Efter gældende praksis kan sådan dokumentation makuleres eller slettes efter 5 år, medmindre vi anser dokumentationen for fortsat at være af betydning for revisionen.

Findes det hensigtsmæssigt at udlevere materiale eller filer til virksomheden, sker dette, under forudsætning af, at virksomheden alene anvender materialet til eget brug og ikke videregiver dette til tredjemand.

Vi påtager os intet ansvar for virksomhedens eventuelle egen anvendelse af det udleverede materiale, medmindre der indgås særskilt skriftlig aftale om vores assistance med bearbejdning af materialet og vores ansvar i forbindelse hermed.

5.6 Kvalitetssikring af den udførte revision

Ifølge revisorloven er vi underlagt regler om kvalitetskontrol, der udføres af et Revisortilsyn, som er nedsat af Erhvervsstyrelsen. Revisortilsynet udpeger de personer, der forestår kvalitetskontrollen.

Dette medfører, at vores arbejdsdokumentation stikprøvevis kan blive udvalgt til kvalitetskontrol.

Medlemmer af Revisortilsynet og de personer, der forestår kvalitetskontrollen, er underlagt tavshedspligt.

5.7 Virksomhedens offentliggørelse af årsregnskab mv.

Hvis virksomhedens årsregnskab mv. ønskes offentliggjort i uddrag eller i en form, som afviger fra den, som vi har forsynet med revisionspåtegning, skal vi anbefale, at dette drøftes med os, idet lovgivningen indeholder særlige regler herom. Dette skal dog altid ske ved offentliggørelse af årsregnskabet på virksomhedens hjemmeside i en form, der er anderledes end det dokument, som vi har forsynet med revisionspåtegning.

Virksomheden er også forpligtet til at indhente vores forhåndsgodkendelse, før andre dokumenter, hvori vores firmanavn er indeholdt, offentliggøres eller udleveres til tredjemand.

5.8 Grundlag for revisionen

Som grundlag for revisionen foretager virksomheden gennemgang af drifts- og balancekonti for korrekt kontering og periodisering samt udarbejder afstemninger, specifikationer, opgørelser og analyser mv.

Virksomheden udarbejder derudover årsregnskabet i overensstemmelse med Hjemmestyrets regnskabsbekendtgørelse for nettostyrede virksomheder.

I tilknytning hertil udarbejder virksomheden dokumentation for årsafslutningen, der indeholder råbalance med efterposter og afstemninger mv. Disse skal være gennemgået og godkendt af den ansvarlige for regnskabsafslutningen, før dokumentationen stilles til Deloitte's disposition. Vi kan forud for årsafslutningen sende en særskilt arbejdsplan med en oversigt over de afstemninger og analyser mv., som vi har brug for i forbindelse med revisionen.

Får vi ved planlægningen eller gennemførelsen af revisionen behov for yderligere analyser eller afstemninger, vil vi også bede virksomhedens medarbejdere om at være behjælpelig med at udarbejde dette dokumentationsmateriale.

Vi vil i forbindelse med årsafslutningen i samråd med virksomheden aftale den tidsmæssige placering af vores revision.

6. Erklæring

Ifølge lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Nuuk, den 5. maj 2017

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

Tiltrådt

Niels Grosen
Konstitueret direktør

Ruth Lindhardt, Departementschef,
Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infra-
struktur og Boliger